

शेतकरी संघटक

वर्ष १२ वे

अंक २ रा

२१ मे १९९५

पाक्षिक

वार्षिक वर्गणी रु. ३०

किंमत १ रूपया २५ पैसे

विधानसभा निवडणूक, फेब्रुवारी १९९५ निकालासंदर्भात, लोकांच्या निवडीला दोष देणे गैर

— शरद जोशी

★ निवडणुकीत विकल्प देणे एवढी एकच जबाबदारी स्वतंत्र भारत पक्षाने स्वीकारली होती. 'वेडात मराठे वीर दौडले सात' असा हा प्रकार, पण मतदानाचा कौल चुकला असे मला वाटत नाही. गेल्या पन्नास वर्षांच्या समाजवादी व्यवस्थेची भ्रष्टाचार आणि गुंडगिरी ही निष्पत्ती आहे. ते काटे दूर करण्यासाठी दुसरे काटे लोकांना अधिक अनुरूप वाटले. सार्वजनिक हितासाठी धडपडणाऱ्यांनी लोकांच्या निवडीला

दोष देणे गैर आहे.

★ निवडणुकीत नकारात्मक मतदान झाले. एका अर्थाने 'दाऊद इब्राहिम'ने राजकारणाची दिशा ठरवली. लोकांच्या मनात अर्थकारणापेक्षा वेगळे प्रश्न जास्त महत्त्वाचे होते. सध्या कोकिळांपेक्षा कावळ्यांची उपयुक्तता जास्त आहे असे त्यांना वाटले यात मतदारांचा काही दोष आहे असे मला वाटत नाही.

शेतकऱ्यांना कर्जमाफी मागणारे शेतकऱ्यांवर वसुली लादणार

शेतकऱ्यांकडील विजेची थकवाकी साखर कारखाने अथवा कृषी उत्पन्न बाजार समितीमार्फत वसूल केली जाईल अशी घोषणा महाराष्ट्र राज्याचे उपमुख्यमंत्री गोपीनाथ मुंडे यांनी पुणे येथे पत्रकार परिषदेत १९ मे १९९५ रोजी केली.

वीज मंडळाच्या समस्या जाणून घेण्यासाठी आयोजित केलेल्या अधिकाऱ्यांच्या बैठकीनंतर ते वार्ताहरांशी बोलत होते. ते म्हणाले, "शेतकऱ्यांचा विद्युत पुरवठा खंडित करण्याचे शासनाचे धोरण नाही. परंतु, वीज मंडळाकडे वसुलीची व्यवस्था नसल्याने सूट गिरण्या, कापूस एकाधिकार योजना, साखर कारखाने, कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या विलांमधून शेतकऱ्यांच्या वीजविलाची थकित रक्कम वळती करून घेतली जाईल. राज्य वीज मंडळाला वीजविलांपोटी ६४५ कोटी रुपये येणे असून त्यापैकी दीडशे ते दोनशे कोटी रुपये शेतकऱ्यांकडून येणे आहे. शेतकऱ्याला ज्या ज्या

ठिकाणाहून पैसे मिळतात तेथून वसुली करण्याचे शासनाचे धोरण असेल? वसुलीबाबत कडक धोरण स्वीकारण्याची घोषणा करणाऱ्या उपमुख्यमंत्र्यांनी वीजमंडळाकडून दिल्या जाणाऱ्या सेवेचा दर्जा, नियमितपणा इत्यादीसंबंधी वीजअधिकाऱ्यांकडून काही माहिती घेतली किंवा नाही याचा यासंबंधीच्या वातावरणात कोठेच उल्लेख नाही. तसेच विगारशेतकऱ्यांकडून येणे असलेल्या ४४५ ते ५०० कोटी रुपयांची वसुली कशी करणार तेही कळले नाही.

ज्या शेतकऱ्यांची वसुली करण्याचे कडक धोरण शिवशाहीतील उपमुख्यमंत्री आखत आहेत त्या शेतकऱ्यांवर केंद्रशासन उणे ७२ टक्के सबसिडी लादते म्हणजे दरसाल ते २४००० कोटी रुपये देणे लागते. त्यातील निदान महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांचा हिस्सा केंद्राकडून वसूल करण्यासाठी हे मायवाप सरकार कोणते कठोर धोरण अवलंबणार

शरद जोशी यांची तब्येत सुधारते आहे

हैद्राबाद येथील अपोलो हॉस्पिटलमध्ये 'ॲंजिओप्लास्टी' उपचार घेऊन शरद जोशी आंबेठाण येथे परतल्याला एक महिना झाला. या महिनाभरातील विश्रांती व औषधोपचारांनंतर पुण्यातील दवाखान्यात तपासणी करून घेतली असता त्यांच्या प्रकृतीत चांगला फरक पडत असल्याचे निदान झाले. त्यामुळे आता काळजीचे काहीच कारण उरले नाही. तरीही, अजून दोन महिने औषधोपचार व विश्रांतीची आवश्यकता आहे.

श्री. शरद जोशी आता हळूहळू पत्रोत्तरे देऊ लागले आहेत. निवडणूक निकालासंबंधी त्यांचे विश्लेषण जाणून घेण्याची उत्सुकता सर्वांनाच आहे. म्हणून, काही पत्रांतील त्यासंबंधीचा भाग येथे उद्धृत केला आहे; विश्लेषण नव्हे ट्रोटक प्रतिक्रिया म्हणून —

आहे ?

उपमुख्यमंत्री एक गोष्ट विसरले असणे साहजिक आहे, पण 'जे न देखे रवि' तेसुद्धा पाहू शकणारे वार्ताहर ती विसरले हे आश्चर्य नाही काय ? उपमुख्यमंत्री श्री. मुंडे मुंबईतील युतीच्या राज्यात ज्या पक्षाचे नेतृत्व करतात त्या पक्षाने शेतकऱ्यांचे कर्जमुक्ती आंदोलन चालविले आहे, वीजबिले माफ होण्यासाठी आंदोलने केली आहेत. शेतकऱ्यांकडील वीजबिल वसुलीसाठी शेतकऱ्याला जिथे जिथे पैसा मिळण्याची शक्यता आहे तिथे तिथे 'डाका' घालण्याची सनद वीज अधिकाऱ्यांना देण्याची घोषणा करणाऱ्या उपमुख्यमंत्र्यांना त्यांच्या पक्षाच्या या कार्यक्रमांची आठवण एकाही पत्रकाराने देऊ नये ना ?

स्वतंत्र भारत पक्षाला लोकांनी का नाकारले ?

एकखांबी तंबू नको

१) माझ्या दृष्टीने सर्वात महत्त्वाचे कारण असे की ही निवडणूक स्वतंत्र भारत पक्षाने ज्या मूलभूत मुद्द्यावर म्हणजे मुक्त अर्थव्यवस्थेचे संपूर्ण समर्थन या मुद्द्यावर केले तो मुद्दा अजूनसुद्धा फारच अस्पष्ट आहे. मुक्त अर्थव्यवस्था म्हणजे निश्चित काय हे बहुसंख्य मतदारांना समजलेलेच नाही. स्वतंत्र भारत पक्षाला मुक्त अर्थव्यवस्था म्हणजे नक्की काय अभिप्रेत आहे हे अजून अज्ञातच आहे. मला स्वतःलासुद्धा या विषयाबद्दल गंभीर अज्ञान आहे. भारताचा आतापर्यंतचा इतिहास बघितला तर अशी मुक्त अर्थव्यवस्था कदापि अस्तित्वात येऊ शकेल असे वाटत नाही. आणि तशी ती जबरदस्तीने लादण्यात आली तर त्याचा परिणाम भीषण होऊ शकेल.

आजच्या एकूण अवस्थेला निरंकुश मुक्त अर्थव्यवस्था हा रामबाण उपाय असू शकेल असे मला प्रांजळपणे वाटत नाही. बहुसंख्य मतदारांना

तसेच वाटत असावे.

सामाजिक उपयोगी कायद्यांचे स्थगितीकरण इत्यादी कार्यक्रम फार जहाल आहेत. ते सर्वसामान्य जनतेला मान्य होणे शक्य वाटत नाही.

२) माझ्या निरीक्षणाप्रमाणे स्वतंत्र भारत पक्ष हा संपूर्णपणे एक खांबी तंबू आहे. आणि हा खांब म्हणजे मा. शरद जोशी. काही कारणांनी हा खांब कोसळला तर संबंध पक्ष गारद होणार आहे. असा धोका सामान्य मतदार घेण्यास धजले नसावेत.

२) समाजवादाशी बांधिलकी असण्याबद्दल घावयाचे प्रतिज्ञापत्र घटनेशी प्रतारणा न करण्याच्या भूमिकेतून देण्याचे नाकारले. त्यामुळे पक्षाला निवडणूक चिन्ह मिळाले नाही. वास्तवांत असे करण्याची भूमिका फार ताणली गेली असे मला वाटते. प्रचलित समाजवाद म्हणजे फक्त कल्याणकारी राज्य

(Welfare State) इतक्याच अर्थाने हा शब्द वापरायला हवा होता आणि तसे प्रतिज्ञापत्र घायला हवे होते. त्यामुळे या पक्षाला एकसंघ फळी संपूर्ण राज्यभर उभी करता आली असती आणि कदाचित इतका दारुण पराभव झाला नसता.

३) सर्व कर्जे माफ करण्याची घोषणा आकडेवारने सिद्ध केले नाही तर केवळ एक लोकप्रिय (populist) घोषणा ठरते, एवढेच. अशा घोषणांना मतदार कितपत भाळतात हा अभ्यासाचा विषय ठरावा.

गोपाळ मो. परांजपे

द्वारा शारदा मोटर वर्क्स,
अल्फा लावल कंपनीसमोर,
कासारवाडी, पुणे - १२

क्षमस्व

गेले दोन महिने पाक्षिक शेतकरी संघटकच्या प्रकाशनात अनियमितता आली याबद्दल दिलगीर आहे.

सुरेशचंद्र म्हात्रे

प्रचाराची बाजू लंगडी

यावेळची निवडणूक ही अनेक तऱ्हेनी वेगळी अशी निवडणूक होती. मा. शेषन यांनी लागू केलेल्या आचार-संहितेमुळे मतदारांशी संपर्क साधतांना बऱ्याच अडचणी आल्या. त्यामुळे निवडणुकीपूर्वीच्या वातावरणावरून 'जनमत' कुठे जाणार आहे याची निश्चित कल्पना करणे कठीण होते. भा.ज.प.सेना युतीला पण आपणांस एवढे मतदान होईल याची कल्पना नसावी.

१) स्वतंत्र भारत पक्षाला मतदारांनी नाकारले हा प्रश्न थोडा वेगळ्या तऱ्हेने मांडता येईल. खरं म्हणजे 'नकार' तेव्हा समजता येईल की स्वतंत्रभारताचा विचार-भूमिका-जाहिरनामा सर्व मतदारांपर्यंत 'समजेल' अशा माध्यमातून गेला. मतदारांनी तो समजावून घेतला आणि नंतर 'नाकारले' तर तो नकार आपण समजू शकतो. वस्तुस्थिती अशी आहे की सर्वसामान्य मतदाराला 'स्वतंत्र भारत' पक्ष हा शेतकरी संघटनेचा राजकीय पक्ष आहे या पलिकडे फारशी माहिती नाही. स्वतंत्र भारत पक्ष

हा शेतकरी संघटनेचाच पक्ष आहे हा विचार एवढ्या प्रकर्षाने मांडला गेला की आम्हाला शेतकरी संघटनेची जी कांही बरीवाईट माहिती आहे ती आहे. त्यामुळे आम्हाला स्वतंत्र भारत पक्षाबद्दल वेगळा विचार करण्याची गरज भासत नाही अशी सर्वसाधारण मतदारांची भूमिका होती.

२) खुल्या अर्थव्यवस्थेचा पुरस्कार करणारा 'स्वतंत्र भारत' पक्ष अशी प्रतिमा आपण काही प्रमाणात निर्माण करू शकलो तरी भ्रष्टाचार आणि राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण या मुद्द्यांपुढे तो थोडा गौण ठरला. मतदारांनी अर्थव्यवस्थेला प्राथमिकता न देता भ्रष्टाचार आणि राजकारणाच्या गुन्हेगारीला अधिक प्राधान्य दिले.

३) सत्ताधारी पक्षावर हल्ला चढवितांना जो काही जोम वा आक्रमकता असायला हवी होती जेणे करून सत्ताधारी पक्षाला पुरून उरणारा पक्ष अशी प्रतिमा निर्माण व्हायला हवी होती ती होऊ शकली नाही.

४) संघटनेचे जेवढे कार्यकर्ते आहेत त्यांनी संघटनेचा विचार पूर्ण आत्मसात केला आहे किंवा त्यांना तो पटला आहे; पण हा विचार फैलावण्यासाठी जी एक साखळी तयार व्हायला हवी ती झाली नाही. कार्यकर्त्यांना आपण विचारांशी एकनिष्ठ आहोत यांतच धन्यता मानण्याची सवय लागली. त्यामुळे संघटना वा पक्ष वाढावा असे प्रयत्न कमी झाले.

५) या निवडणुकीत 'लेखा-जोखा' हा एवढा हुकूमाचा एका हातात असताना या साऱ्या संकल्पनेची राबवणी एवढ्या गलथानपणे झाली की लोकांनी पण हा इश्यू फारसा गांभीर्याने घेतला नाही. 'लेखा जोखा' फॉर्मच्या बाबतीत वस्तुस्थिती आणि कळविलेली माहिती यांत प्रचंड तफावत असण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे नेत्यांना नेमकं काय चाललंय याची कल्पना आली नाही.

६) या निवडणुकीत लोकांशी संपर्क साधण्याचे एक प्रभावी साधन म्हणून वर्तमानपत्रांनी बजावलेली भूमिका अत्यंत निराशाजनकच नव्हे तर विकृत होती. पेड न्यूनमुळे तर बातम्या खऱ्या असूनसुद्धा छापून

येणे दुरापास्त झाले. सर्वसामान्य मतदाराला या खाचाखोचा कळत नाहीत. म्हणून ज्याच्या बातम्या अधिक आणि अतिरंजित तो पक्ष 'जोरांत' अशी हवा निर्माण केली गेली.

७) स्वतंत्र भारत पक्षाचे उमेदवार हे बहंशी नवखे होते. राजकारण आणि निवडणूक ही पहिलीच वेळ असल्यामुळे सराईत उमेदवार आणि पक्ष यापुढे ते टिकू शकले नाहीत.

८) निवडणूक जिंकणे हे एक तंत्र आहे. निव्वळ विचार चांगला म्हणून लोक मत देतात एवढी प्रगल्भता अजून लोकांमध्ये झालेली नाही. आपले मत वाया जाऊ नये म्हणून जिंकणाऱ्या उमेदवारालाच मत द्यायचे अशी धारणा ज्या मतदारांत आहे त्यांच्याकडून चांगल्या विचारांना प्रतिसाद कसा अपेक्षायचा? एकदा घाण रहायची संवय झाल्यावर आंधोळीचा पण कंटाळा येतो. स्वच्छतेची भीती वाटायला लागते तसाच काहीसा हा प्रकार आहे

९) स्वतंत्र भारत पक्ष हा शेतकरी संघटनेचा पक्ष आहे त्यामुळे त्याचा शहरी जनतेशी काही संबंध नाही असा प्रचार केला गेला.

१०) निकालानंतर त्रिशंकू विधानसभेची शक्यता वर्तवतांना, काँग्रेस अपक्ष आणि स्वतंत्र भारतसारख्या (जातीयवादी पक्षांना शत्रू नं. १ मानणाऱ्या) पक्षांबरोबर हातमिळवणी करून सरकार बनवली अशी शक्यता मतदारांना वाटली असावी. कुठल्याही प्रकारे काँग्रेस नको या नकारात्मक भूमिकेतूनही स्वतंत्र भारत पक्ष अद्वेष्टता गेल्याची शक्यता वाटते.

ही तर विजयाची सुरुवात

स्वतंत्र भारत पक्षाची घोषणा निवडणुकीच्या तोंडावर दि. १२ नोव्हेंबर १९९४ ला नागपूर येथे झाली. पक्षाचे अजून सभासद सुद्धा झाले नसतांना पक्षांच्या नावावर दोन आमदार निवडून येणे म्हणजे मतदारांनी नाकारणे नव्हे, स्वीकारणे होय.

याला मी पराभव समजत नसून विजयाची सुरुवात समजतो.

मुरलीधर पुंडलिकराव ठाकरे
मु. सोनेगांव, जि. नागपूर

२००० साल येणार आहे

डॉ. गिरीधर पाटील

शिवाजी रोड, नाशिक ४२२ ००२.

मा. शरद शरद जोशी यांसी

सप्रेम सलाम

आपली तब्येत विघडल्यामुळे प्रसार माध्यमाद्वारे वाचले, ऐकले. ऐन मतमोजणीच्या वेळेस असे घडल्याने जरा चिंता वाटली. राजकीय विरोधकांनी म्हणण्यापेक्षा टवाळखोरांनी या गोष्टीचीपण टवाळी केली आणि मनोमन वाटू लागले आपला नेता खरोखरच इतक्या कच्च्या दिलाचा आहे का? याही परिस्थितीत टवाळखोरांना त्यांची टवाळी कशी बावळटपणाची आहे याची जाणीव करून दिली. तरीही मन खात होत. आपलं पानिपत का झालं? व्यक्तिगत तुमच्याबद्दलचं माझं हे मत नाही तर सर्व ठिकाणी आपली परिस्थिती अशी का झाली? मनामध्ये जी स्वप्न रंगवली होती त्याचा चक्काचूर झाला असं वाटलं. तरीही धीर सोडलेला नाही. अशा आहे. शेवटी आशेवर माणूस जगतो.

गेली १२/१५ वर्षे आपण सर्वजण शेतकरी संघटनेच्या माध्यमातून आंदोलन करत आलो. कधी यश आलं, तर कधी अपयश. अधिवेशने आणि मेळावे भरवून लोकसमुदायाचा सागर निर्माण केला. एक नवीन भूमिका घेऊन स्वतंत्रपणे असा वेगळा विचार मांडत नवीन तत्त्वज्ञान मांडण्याचा प्रयत्न या चळवळीतून झाला. लोकआंदोलने उभी करून आपण आपला विचार सैद्धांतिक पातळीवर जगन्मान्य केला. यशाची एक-एक पायरी चढत असताना, लोकमनाची प्रचंड सहानुभूती असताना मतपेटीतून ती का मिळाली नाही याचं कोडं मात्र उलगाडत नाही.

आपण कमी कुठे पडलो याचा शोध घेऊन नवीन रणनीती तयार करणे आता शक्य आहे. आपण सर्वांनी मिळून उभा केलेला स्वतंत्र भारत पक्ष याची घडी व्यवस्थित बसविणे आवश्यक आहे. शेतकरी संघटनेच्या माध्यमातून आपण ग्रामीण भागात पोहोचलो. परंतु शहरांतून आपण

कार्यकर्त्यांची फळी उभी करू शकले नाही. स्वतंत्रपणे उभा राहिलेला स्वतंत्र भारत पक्ष संघटनेच्या कार्यकर्त्यांची अपुरी टीम घेऊन मैदानात उतरला परंतु त्याला स्वतःची टीम नव्हती. ती टीम तयार करावी लागेल. शेतकरी संघटनेचा विचार व्यापक असला तरी यंत्रणा मात्र अपुरी आहे. स्वतंत्र भारत पक्षाला आपली यंत्रणा उभी करावी लागेल आणि हे काम आता वेगाने होणे आवश्यक आहे. शेतकरी संघटना आणि स्वतंत्र भारत पक्ष हे एकमेकाला पूरक आहेत असं मी मानतो. म्हणून या दोन्ही संघटनांमध्ये समन्वय असणे आवश्यक आहे. म्हणूनच प्रत्येक गावात, तालुक्यात, जिल्ह्यात आणि राज्यात दोघांमध्ये समन्वय असणारी कृतिकर्त्यांची फळी उभी करणे गरजेचे आहे. काम अवघड असले तरी त्याला पर्याय नाही. संपलेली विधानसभा निवडणूक इतिहास जमा करून येणारी लोकसभा ही पक्ष बांधणीच्या दृष्टीने उपयोगी करून घेत २००० सालाच्या ध्येयाचे स्वप्न उराशी बाळगून साधननिर्मिती करून साध्याकडे वाटचाल सुरू ठेवणे अगत्याचे आहे.

बस, मला एवढेच म्हणावयाचे आहे मी खचलेले नाही, आपणही खचू नये. येणाऱ्या परिस्थितीवर लक्ष ठेवत नवीन प्रकारची रणनीती आखत आपण सर्वजण त्या क्षितीजाच्या पलिकडे जाण्याचा प्रयत्न करू या. म्हणतात ना? राखेतून फिनिक्स पक्षी पुनर्जन्म घेऊन उंच अशी भरारी मारतो. आपली राख झालेली नाही. आपण सर्वजण अंगार आहोत. या निवडणुकीने त्या अंगारावर थोडी राख साचली तिला आता आपण सर्वजण पुन्हा एकदा जोराची फुंकर मारून उडवून लावू या आणि त्या अंगारातून ज्वाला भडकवू या. विजय आपलाच आहे. कारण आपला मार्ग योग्य आहे. २००० साल येणार आहे. त्याच्या स्वागताच्या तयारीला सुरुवात करू या.

सिराज शेख

मु. आंबीरखालसा
पो. धारगाव, ता. संगमनेर,

जि. अहमदनगर,

Posted at Market Yard, PSO, Pune 37. To
On 21st May, 1995

PNCW 281

SHETKARI SANGHATAK
(Marathi Fortnightly)
Regd. No. 39926/83
May 21, 1995

Licence
to post
without
prepayment
No. 87

आधुनिक तीर्थक्षेत्रे -

कोणाच्या जिवावर? (१९८६ पर्यंतची संख्या)

प्रकल्प प्रकार	एकूण विस्थापित	पुनर्वसन	वायावर सोडले
कोळसा व इतर खाणी	१७,००,०००	४,५०,०००	१२,५०,०००
धरणे व कालवे	१,१०,००,०००	२७,५०,०००	८२,५०,०००
कारखानदारी	१०,००,०००	३,००,०००	७,००,०००
अभयारण्ये व उद्याने	६,००,०००	१,५०,०००	४,५०,०००
इतर	१२,००,०००	३,००,०००	९,००,०००
एकूण	१,६५,००,०००	३९,५०,०००	१,२५,००,०००

संदर्भ : Displacement and Rehabilitation —
An Estimate of Extent and Prospects by
Walter Fernandes, J. S. Das and Sam Rao,
Indian Social Institute 1989

१९८९ च्या या आकडेवारीनुसार
नेह्रूव्यवस्थेतील आधुनिक तीर्थक्षेत्रे उभी
करतांना विस्थापितांपैकी ७० टक्के लोकांना
देशोधडीला लावले.

जागतिक बँकेच्या एका ताज्या
अहवालात म्हटले आहे की १९८९ ते १९९३
या काळातील प्रकल्पांमुळे २५ लाख लोक
विस्थापित झाले, २० लाख लोक विस्थापनेच्या
वेगवेगळ्या टप्प्यांवर आहेत तर ६ लाख लोक
विस्थापनेच्या सावटाखाली आहेत.

कोणत्याही प्रकल्पामुळे विस्थापित
होणारे हे काळ्या आईचीच लेकरे असल्यामुळे
शेतकरी म्हणून आधीच नेह्रूनीतीच्या उणे
बहात्तर टक्क्याच्या चरकातून पिळले जात
असतात. सुदैवी ३० टक्के पुनर्वसित त्याच
चरकात आणि उरलेले ७० टक्के चौथ्याच्या
ढिगात एवढाच काय तो फरक!

जमीन आमची, मालक....?

विस्थापित = 'राष्ट्रीय हिताच्या प्रकल्पा'साठी पिढ्यान् पिढ्यांचे
उपजीविकेचे साधन हिसकून घेतल्यामुळे परागंदा होणारे
विस्थापन = हक्काच्या जागेवरून हकालपट्टी

महिला आघाडी

विस्तारित कार्यकारिणी बैठक

३, ४ जून १९९५
अंगारमळा, आंबेठाण.

शेतकरी संघटना व शेतकरी महिला आघाडीच्या विस्तारित कार्यकारिणीची बैठक दिनांक
३ व ४ जून १९९५ रोजी अंगारमळा, आंबेठाण येथे आयोजित केली आहे. या बैठकीत देशातील
राजकीय, सामाजिक व आर्थिक परिस्थितीचा आढावा घेण्यात येऊन संघटनेच्या पुढील
कार्यक्रमाची दिशा ठरविण्यात येईल. तरी शेतकरी संघटनेच्या कार्यकारिणीचे सर्व सदस्य तसेच
जिल्हा / तालुका / बाजारपेठ प्रमुख व शेतकरी महिला आघाडीच्या सर्व जिल्हा व तालुका प्रमुख
कार्यकर्त्यांनी या बैठकीस अवश्य उपस्थित राहावे ही विनंती.

त्याखेरीज, फेब्रुवारी १९९५ मध्ये झालेल्या महाराष्ट्र विधानसभा निवडणुकीमध्ये स्वतंत्र
भारत पक्षातर्फे उमेदवार सैनिक म्हणून शेतकरी संघटनेच्या या निवडणूक आंदोलनात पुढे
राहिलेल्या तसेच, आढावा व पुढील कार्यक्रमांच्या आखणीसंबंधी चर्चेत भाग घेऊ इच्छिणाऱ्या
कार्यकर्त्यांनाही या बैठकीस उपस्थित राहाण्याचे निमंत्रण देण्यात येत आहे.

आपले,

सौ. सरोज काशीकर

शरद जोशी

पाशा पटेल

अध्यक्ष, शेतकरी महिला आघाडी

अध्यक्ष, शेतकरी संघटना

वि.सू. (१) बैठक शनिवार दिनांक ३ जून १९९५ रोजी दुपारी ठीक १ वाजता सुरू होईल.

(२) शेतकरी संघटना / स्वतंत्र भारत पक्षाच्या जिल्हा प्रमुखांनी आपल्या जिल्हाची
गेल्या निवडणुकीतील सविस्तर आकडेवारी न विसरता घेऊन यावे.

फेरनिवडणुकीत स्वतंत्र भारत

दिंडोरी मतदारसंघाच्या पोट
निवडणुकीत स्वतंत्र भारत पक्षातर्फे श्री.
यशवंत पवार हे उमेदवार म्हणून लढत
आहेत. स्वतंत्र भारत पक्षाचे महाराष्ट्र
राज्याचे निमंत्रक अॅड. मोरेश्वर टेमुर्डे,
आमदार वामनराव चटप, आमदार दिलीप
बोरसे, शेतकरी संघटनेचे अध्यक्ष पाशा
पटेल, शेतकरी महिला आघाडीच्या अध्यक्षा

सौ. सरोज काशीकर, श्री. शंकर धोंडगे
इत्यादी प्रमुख कार्यकर्ते नाशिक जिल्ह्यातील
कार्यकर्त्यांबरोबर दिंडोरी मतदार संघात श्री.
यशवंत पवार यांच्या प्रचारासाठी दाखल झाले
आहेत. दिंडोरी मतदार संघात फेब्रुवारीमधील
निवडणुकीत विजयी झालेल्या उमेदवाराचे
निधन झाल्यामुळे ही फेरनिवडणूक घेण्यात
येत आहे.

६ व २१ तारखेला प्रसिद्ध होतो.

प्रकाशन स्थळ व पत्रव्यवहाराचा पत्ता
अंगारमळा, मु. पो. आंबेठाण (४१० ५०१)
ता. खेड, जि. पुणे.

संपादक, मुद्रक, प्रकाशक

सुरेशचंद्र म्हात्रे

फोन : द्वारा - चाकण ५२३५४/५२४६८
एस्.टी.डी. - ०२१३५

पाक्षिक शेतकरी संघटक

मालक - मोहन बिहारीलाल परदेशी
मुद्रण स्थळ - गणेश प्रिंटर्स,
६९३, बुधवार पेठ, पुणे - २.